

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 1.250

Letna naročnina L 2.500

Letna inozemstvo L 3.500

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXI. - Štev. 22 (1052)

Gorica - četrtek, 29. maja 1969 - Trst

Posamezna številka L 50

Zamejstvo je del domovine **Nennijev obisk v Beogradu**

[Govoril dr. Drago Štoka na „Večeru Primorske“ 19. maja 1969 v Ljubljani]

Svoj čas, pred kakim letom dni, je bil na slovenski televiziji večer, posvečen zamejskim vprašanjem. Ob tisti priložnosti je govornik označil Slovensko skupnost kot neke vrste meščansko organizacijo. Privednika meščanski, to je buržujski, pa si pripadniki Slovenske skupnosti res ne zaslužimo. Jaz sam sem npr. sin delavca, ki je celih 45 let garal v tržaškem pristanišču in če bi razčlenil izvor, sloj vseh članov vodstva Slovenske skupnosti, bi pravzaprav ugotovili, da sploh ne vemo, kaj pomeni biti buržuaj. Če bi pa kdo iz neke komodnosti hotel imeti vse nemarksiste za buržuje, potem pa moramo logično ugotoviti, da se je skregal s pravilno terminologijo. Zelo na kratko bi lahko Slovensko skupnost označili kot politično organizacijo, ki združuje nemarksistične Slovence in ki je dosledno proti vključevanju Slovencev in italijanske stranke.

SKODLJIVOST VKLJUČEVANJA V NESLOVENSKE STRANKE

Svoje stališče do vključevanja v italijanske stranke smo na vseh forumih utemeljevali takole: v zamejstvu živeti Slovenci smo narodnostna in ne samo kaka jezikovna manjšina in imamo določene pravice, ki gredo od folklorne izživljanja preko kulturnega in gospodarskega do političnega udejstvovanja. Le s takim polnokrvnim življenjem ima manjšina možnost aktivnega obstoja in ohranitve! Če nam manjka le ena temeljnih dobrin oziroma pravic, smo že nekje invalidi. Zato stalno poudarjamo: tudi folklor, tudi pevski zbori, tudi gledališke predstave, a poleg teh mora obstajati tudi avtonomna politična akcija, svobodna, samoodločujoča politična organizacija, drugače je nevarnost, da postanejo vsa naša kulturna prizadecvanja s časom le muzejsko obeležje, saj ni treba odvečnih besed za dokazovanje, da je lastno narodno predstavništvo in politično zastopstvo glavni atribut narodne individualnosti.

V svetovnem političnem merilu vidimo, da se narodi, ki so se osvobodili tujih nadvlad, najprej politično osamosvojijo, si najprej izvolijo ali določijo svoje politične predstavnike, šele potem začnejo misliti na ostale nujnosti. No, in da se povrnemo v zamejsko politično dejavnost (ki velja tudi za koroške Slovence v Avstriji), ne bomo nikdar odnehali poudarjati, da smo Slovenci le kot samostojni politični subjekt neodvisni, nevezani, enakovredni partnerji v dialogu z italijansko večino.

Če pa smo vključeni v italijanskih strankah, pa naj bodo te marksistične ali meščanske ustroj, nismo več enakovredni partnerji: bomo po teži doprinešenih glasov na volitvah lahko kaj slabšega prepredčili, prepredčili italijansko vodstvo od časa do časa za kakšno konkretno akcijo, a ne bomo nikdar mogli vsiliti povsem svoje volje, kar konec koncev tudi ne bi smeli, kajti te stranke imajo svoje cilje, težave, svojo taktiko in skrb, ki gredo večkrat mimo ali celo preko slovenskih interesov. Historia doceat! Preveč časa bi mi vzelo, če bi naštel politične akcije italijanskih strank v povojnih letih, ki so šle mimo ali bile celo proti slovenskim interesom.

IZKUSTVO UČI

Lastno politično zastopstvo nam torej gre kot moralni in pravni osebi, kot narodnostnemu subjektu. V italijanski politični ureditvi, tako kot tudi v avstrijski, je lastno politično zastopstvo tudi edini dejavnik, saj temelji politični sistem dejavnosti na igri, teži, volilni prisotnosti političnih strank. In izkustvo nas uči, da kjer ne obstajajo slovenske politične organizacije, naletimo na kulturno mrtvilo, glej Beneško Slovenijo in Kanalsko dolino, kjer oddajajo Slovenci svoje glasove italijanskim strankam, v glavnem vladnim, ki pa nimajo priznanih pravnobeneh narodnostnih pravic, čeprav iste stran-

ke v Trstu, v Gorici in tudi v Rimu drugače govorijo.

Eden izmed italijanskih izgovorov je, da jih tamkajšnji Slovenci, to je Beneški Slovenci, ne zahtevajo. Ali to drži? Ne! Zahtevajo jih že, toda v listih, preko kulturnega društva, ne pa preko političnih strank, ki so po italijanskem pojmovanju glavni instrument za takšna vprašanja. Zato pa vidimo, da vse italijanske stranke (vsaj zaenkrat!) poznajo Beneške Slovence le nekaj mesecev pred volitvami! Beneška Slovenija nam je torej živ dokaz, kaj pomeni za manjšino pomanjkanje lastnih političnih organizacij. Prepričani smo, da bi takšno stanje polagoma zavladalo tudi na Tržaškem in Goriškem, če bi se odpovedali lastnim samostojnim političnim organizacijam.

Prepričani smo, da sta naša pot in naša naloga pravilni! Zato bi radi opozorili, oziroma prosili odločujoče kroge v matični domovini, naj pomislijo, ali bi ne bilo preveč nevarno postavljati vso zamejsko politiko na en sam koncept, to je apriorističnega in absolutnega zagovarjanja direktnega vključevanja v italijanske vsedrjavne stranke, tako v Italiji kot v Avstriji, in tolerance, če že ne nasprotovanja samostojnemu političnemu organiziranju v lastnih slovenskih strankah, oziroma organizacijah. Vse preveč smo imeli doslej vtis, da smo nekje s svojimi koncepti nezaželeni, kot bi bili črne ovce! Da smo nekje nezaželeni otroci! Javnost v matični domovini, posebno pa mladina, nas ne sme gledati s tega zornega kota! Zadovoljni smo, da se je po obisku pri predsedniku Kavčiču, ki smo ga lani jeseni opravili zamejski Slovenci, situacija le obrnila na bolje. Zelimo si še nadaljnega izboljšanja, saj mi nismo manjši Slovenci kot naši sorodniki, ki so vključeni v italijanske stranke.

ENOTNI SLOVENSKI PROSTOR

Druga stvar, ki bi jo rad danes poudaril, ker se mi zdi zelo važna, zadeva enotni slovenski kulturni in narodni prostor, ki mora biti enoten, čeprav nas ločijo državne meje. Ta enotni narodni prostor, ki sega od Djekš preko Sv. Višarji do Devina, in od Prekmurja preko Vinice do Kopra, pa ne sme imeti pregrad ali skritih ekskluzivističnih vhodov ali celo prepovedanega vstopa drugače mislečim udom slovenske narodne skupnosti, ker pač ne bi bil več enotni prostor.

Zdi se pa, da to ni vedno tako, ker če govori o tem pripadnik recimo Slovenske skupnosti, mu večkrat kdo pripisuje namene, ki jih zdaleč nima. Naše stališče je, da si moramo Slovenci v domovini in zamejstvu pomagati in da je matična domovina dolžna nuditi narodnomoralno-politično pomoč manjšini kot celoti. Mi smo za tak enotni prostor, tako kot smo za enotnost v zamejstvu, ko gre za važne in bistvene slovenske zahteve oziroma vpra-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Kam plove Slovenska prosvetna zveza?

V nedeljo, 25. maja smo brali v tržaškem slovenskem dnevniku zanimivo novico, da misli Slovenska prosvetna zveza na obnem zboru v Gorici 15. junija sprejeti sklep o pristopu k italijanski »levičarsko-napredni« organizaciji ARCI (Associazione ricreativa culturale italiana). Govori se tudi, da bo za novega predsednika Slovenske prosvetne zveze izvoljen znani komunistični politik in urednik tržaškega *Dela* Miro Kapelj.

Če upoštevamo še govorico, da je tajnik te organizacije Edvin Svab pred kratkim vstopil v Italijansko komunistično partijo, da je lani pristopila k njej komunistična prosvetna organizacija in druge slične okolnosti, se nam sam ponuja dvojni zaključek: da postaja Slovenska pro-

svetna zveza vse bolj komunistična in da se misli s pristopom k ARCI podati še na nič dobrega obetajočo fratelančno pot. S fratelančno imamo namreč doslej Slovenci le slabe izkušnje.

Zivimo v demokratični državi in vsakdo lahko dela, kar se mu zdi prav in kar hoče. Ker pa je v Slovenski prosvetni zvezi veliko nekomunistov in zavednih narodnih delavcev, se nam zdi na mestu opozoriti na ta pojav. Nastaja namreč vprašanje, ali je novi fratelančni poskus in politizacija Slovenske prosvetne zveze še krepitev narodne zavesti in narodnega ponosa in ali bodo zavedni slovenski ljudje sprejeli korak nazaj v fratelanco za borno sledilo leče, katero lahko nudi ARCI?

M. J.

skupnega povedati in storiti na tem posebno važnem področju za utrditev miru.

Na dnevnem redu razgovorov so bila seveda tudi vprašanja dvostranskega interesa, kakor npr. gospodarski odnosi in zastopavanje Jugoslavije v trgovini z državami Evropskega skupnega tržišča. V ta okvir spadajo še mnoga nerešena vprašanja odnosov do narodnih manjšin, v katerih kaže zlasti Italija zelo malo vneme za njih rešitev. Italijanska etnična skupina v Istri in na Reki uživa v Jugoslaviji mnogo več pravic kot slovenska v Italiji. Medtem ko je npr. v bivši coni B tržaškega ozemlja, ki je pod jugoslovansko upravo, dvojezičnost dosledno izpeljana, pa ni v bivši coni A, ki jo upravljajo Italijani, o njej ne duha ne sluha.

VPRAŠANJE MEJA

Seveda so nekateri italijanski listi ob Nennijevem obisku v Beogradu zopet spomnili na še ne dokončne meje med Italijo in Jugoslavijo. Po pisanju tržaškega dnevnika »Il Piccolo« je od 142 km nove meje spornih še 24, zlasti v goriških Brdih nad vasjo Mernik, kjer da so si 15. septembra 1947 Jugoslavlani prisvojili nekaj Italiji odkazanega teritori-

ZA UTRDITEV MIRU

Vsekakor drži, da imajo sedanje oblasti v Jugoslaviji do Nennija veliko zaupanje in da pričakujejo od njega dobro besedo pri vladah atlantskega zavezništva. Pred svojim odhodom iz Rima je Nenni dejal, da dajejo sedanje mednarodne razmere, posebno pa še evropske, srečanju z jugoslovanskimi državniiki pomen, ki presega dvostranske odnose dveh držav, ki so sicer odlični in za katere bo on, Nenni, storil vse, kar je mogoče, da bi bili še boljši. Po besedah italijanskega zunanjega ministra gre za velike probleme sodelovanja in varnosti Evrope in za odnose Vzhod-Zahod, ki se tičejo ne le dveh blokov, temveč tudi nevtralnih in nevruščenih držav. »Prepričan sem — je rekel Nenni —, da imata Jugoslavija in Italija, kljub različni politični opredelitvi, nekaj

NA PRAGU HUSAKOVEGA OBDOBJA

29. maja se je v Pragi spet sestal plenum centralnega komiteja komunistične partije Českoslovaške. Sestanek je bil posvečen razpravi o notranjem položaju, zlasti gospodarskem.

Ko je Gustav Husak za Dubčekom prevzel položaj prvega partijskega sekretarja, se je večina komentarjev ujemala v tem, da je prišel čas trde roke, odločnega urejanja notranjih razmer in jasno določene politike do Sovjetske zveze. Trda roka se je zlasti takoj začutila glede sredstev za obveščanje. Cenzura je zdaj resnična, mnogi časnikarji in uredniki so zgubili svoja mesta, nekateri listi, ki se z

novu resničnostjo niso hoteli sprijazniti, so bili ukinjeni, med njimi tudi dva najbolj pogumna in vneta zagovornika lanske pojanuarske politike: glasilo književnikov »Listy« in glasilo zveze časnikarjev »Reporter«.

Javnost je prevzela skrušenost in otopenost. Zanimanje za politiko je močno upadlo. Iz partije je v dobrem letu izstopilo okrog 40.000 članov, na novo pa je vstopilo komaj 4000 ljudi. Glasilo partije »Rude pravde«, ki ima sedaj čisto novo, seveda prosovjetsko vodstvo, je v nakladi doživelo občuten padec 100.000 izvodov. Od prebivalstva terja novi režim vedno več discipline, razumevanja in žrtvovanja. Cene potrošnega blagu so se zvišale od štiri do deset odstotkov. Napovedujejo še nove podražitve, zlasti pri prometu in v storitvah. Povprečni državljani res nima razlogov za zadovoljstvo, odkar je Husak na oblasti.

Novo českoslovaško vodstvo je vzelo lojalnost do Sovjetske zveze bridko zares. Ni mogoča nobena kritika več na račun Moskve ali drugih držav socialističnega tabora. List »Rude pravde« je te dni prvič javno kritiziral zahodnoevropske komunistične partije, češ da je bilo njihovo stališče do dogodkov lanskega avgusta (sovjetska invazija) dvomljivo. Nadaljuje se z rehabilitacijo tistih partijskih funkcionarjev, ki so simpatizirali s sovjetskim posegom in jih je javnost označila za konsevativce ter kolaborante.

Husakovi dosedajni ukrepi so kruti in neprijateljni, toda nepristranski opazovalci trdijo, da še ni storil nič takega, da bi lahko rekli, da je šel po želji »normalizacije« razmer dalje kot pa je to bilo nujno glede na moskovske zahteve. Takoj po sovjetski okupaciji je Husak na plenumu centralnega komiteja komunistične partije Slovaške z velikim poudarkom izrekel misel, da se sprejetim ciljem ni treba odpovedati, a da je treba politiko prilagoditi stvarnosti. V takratnem ozračju odporništa so mu nekateri to stališče zelo zamerili. Pa se zdi, da neupravičeno. Vse kaže, da ima ta preudarni pravnik in izkušeni politik, ki je pod Novotnyjem prebil skoro deset let v zaporu, zelo jasno predstavo o tem, kaj hoče in more. In to, kar hoče in more, prav gotovo ni nadaljevanje januarske Dubčekove romantike, pa tudi ne oživitve Novotnyjevega obdobja. Dubčekovo in Novotnyjevo obdobje sta nepreklicno končani, kaj prinaša Husakovo, pa je za sedaj še precejšnja neznanica. Tisto, kar se je do sedaj razkrilo, je bil predvsem ledeni realizem in brezstrasten račun.

Kakor na prve binškošti

Sv. oče Pavel VI. je opravil na letošnje binškošti slovensko sv. mašo v baziliki sv. Petra v koncelebraciji s 24 novomašniki, ki je vsak pripadal drugi narodnosti. Berili sta bili prečitani v portugalskem in slovenskem jeziku. V slovensčini ga je prebral gojenec zavoda sv. Evgena lektor Matej Rus. Poročevalec tržaškega dnevnika »Il Piccolo« A. Pagliarunga pa je zapisal, da je bilo drugo berilo v angleščini. Za časnikarja mednarodnega kova bi se pač spodobilo, da bi znal ločiti slovensčino od angleščine.

Sv. oče je v svojem govoru pozval vse navzoče, naj ljubijo edinstvo Cerkev, bojijo pa se razkola, kajti Cerkev je taka: hierarhično zgrajena in občestvena, apo-

stolska in sveta, ena in vesoljna. Bil je Bog tisti, ki je hotel sveto načelstvo in ustanovil duhovniško službo. Prav po teh dveh ustanovah posreduje Sv. Duh božjo besedo krščanskemu ljudstvu ter deli svete zakramente. Binškošti praznik je zato praznik naše Cerkev, je naš praznik in praznik Boga, ki je ljubezen.

Na sodišču bomo lahko govorili slovenski

Kakor znano je fašistični zakonodalec prepovedal Slovincem posluževati se lastnega jezika na sodnih. Proti tej krivični diskriminaciji smo se Slovenci vedno pritoževali in zahtevali, naj se nam storjena krivica popravi. Z veseljem smo zdaj prejeli vest, da so nam poslanci to krivico popravili, ker so 22. t.m. skoro soglasno (z izjemo samo monarhistov in misovcev) predlagali vladi, naj v novi zakonik kazenskega postopka vnese to pravilo: »Obveza, da se sprašujejo in zaslišujejo pripadniki jezikovne manjšine v njih materinem jeziku, da se sestavljajo zapisniki v njih jeziku, pri čemer ostanejo v veljavi druge posebne pravice glede uporabe jezika, ki izhajajo iz posebnih zakonov države ali iz ratificiranih mednarodnih konvencij in sporazumov.«

Upamo, da bo vlada ta predlog sprejela in ga uzakonila ter nam s tem dala popolno zadoščenje za storjeno krivico. V zvezi s to zadevo je zastopnik goriške SDZ stopil v stik s poslancem KD g. Dinom Maroccom, ki se je za stvar zavzel in za predlog tudi glasoval. Lani mu torej goriški slovenski demokrati nismo dali svojega glasu zastoj!

Msgr. Jože Žabkar nadškof in pronuncij na Finskem

Goriške Slovence je zelo vzradostila vest, ki smo jo zadnjič objavili, da je namreč papež Pavel VI. imenoval doseadanega zastopnika Sv. sedeža pri UNESCO v Parizu msgr. Jožeta Žabkarja za naslovnega nadškofa Virunskega in mu poveril mesto apostolskega pronuncija na Finskem. Istočasno ga je imenoval tudi za papeškega delegata skandinavskih dežel s sedežem v Kopenhagnu. Virunum, po katerem je msgr. Žabkar prejel naslov »nadškof virunski«, je bilo rimsko mesto v bližini današnjega Gosposvetskega polja na Koroskem. Razvaline mesta so deloma odkrite in so tudi pomembna turistična privlačnost.

Msgr. Jože Žabkar je po materini strani Primorec, več časa je preživel v Gorici, nekaj časa je tudi vršil službo slovenskega kaplana pri Sv. Ignaciju na Travniku. Tudi pozneje, ko je bil uslužben pri vatikanskem državnem tajništvu, je zelo rad pazljivo spremljal usodo Slovencev v Jugoslaviji in v zamejstvu, zlasti na Goriškem. S svojimi modrimi nasveti in z vplivno besedo pri najvišjih cerkvenih krogih nam je bil vsekakor v veliko pomoč in oporo. Zato pa je naše veselje v tem hipu tako iskreno.

Msgr. Jože Žabkar se je rodil 24. decembra 1914 v Ljubljani, kjer je prebivala Zabkarjeva družina. Njegov oče je po rodu iz Kostanjevice na Dolenjskem, mati Justa Sardoč pa iz Slivnega na Krasu. Goričanom je dobro znan Lojze Sardoč, mamin brat, ki se je tudi posvetil Bogu in vstopil v strogi red kartuzijancev. Zdej živi v kartuziji pri mestu Lucca.

Mladi Jože je obiskoval gimnazijo v Ljubljani, bogoslovje pa v Imšbrucku; tam je bil gojenec slovitega jezuitskega kolegija Canisianum. Medtem se je družina preselila iz Ljubljane na Jesenice, kjer je oče bil lekarnar. Ko je Hitler zasedel Avstrijo in zavrnil Canisianum, se je Jože vrnil v Ljubljano in bil nekaj časa za prefekta v škofijskih zavodih v St. Vidu. Toda Nemci so zasedli tudi Gorenjsko in zasegli Škofjovo zavode. Kot ostali predstojniki se je tudi Jože Žabkar umaknil v Ljubljano in od tam je leta 1941 prišel v Gorico, kjer se je ustabil pri sorodnikih Abujevih. V Gorico je prišla tudi vsa Zabkarjeva družina. Oče je postal profesor kemije na slovenskem liceju, in to takoj po obnovitvi slovenskih šol v Gorici. Nadškof Margotti je mladega Jožeta z dekretom 1. septembra 1942 imenoval za kaplana pri Sv. Ignaciju, kjer je že poprej nudil svojo duhovniško pomoč. Toda kaj kmalu ga je škof dr. Rožman postal v Rim v Francoski zavod. Po posredovanju p. Antona Prešerna je kot prvi inozemec prišel v tedanji Collegio dei Nobili, v vatikansko diplomatsko šolo. Ko je dokončal višje študije, je bil dodeljen državnemu tajništvu.

Ko je bivši beograjski nuncij škof Sigismond odhajal za Kongo, je vzel s seboj kot ožjega svetovalca msgr. Žabkarja, ki pa mu tamkajšnje podnebje ni služilo: zbolel je in se vrnil v Rim na državno tajništvo. Papež ga je medtem imenoval za konzultorja pri tajništvu za nekristjane in pozneje za svetovalca pri apostolski nunciatu v Franciji in za stalnega papeškega opazovalca pri UNESCO, to je pri posebni ustanovi Združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo s sedežem v Parizu. Msgr. Žabkar je posvečal svoje sile tudi združevanju svetovnih katoliških organizacij. Pri tem odgovornem delu so ga presenetila nova imenovanja.

Oče mu je umrl pred 12 leti. Pokopan je na goriškem pokopališču v grobnici Abujeve družine. Brat Jošt, ki se je pred kratkim poročil v Gorici s profesorico slovenskih šol dr. Anico Sturmovo, je zdaj lektor na univerzi v Heidelbergu v Nemčiji.

Msgr. Jožetu Žabkarju, visokemu cerkvenemu dostojanstveniku in diplomatu prisrčno čestitamo ter mu izražamo iskrene voščila in želje, naj Bog bogato blagoslovi njegovo nadaljnje odgovorno in važno delo.

R. K.

Naše čestitke

Te dni je žena deželnega svetovalca na listi Slovenske skupnosti dr. Draga Štoke gospa Mirka povila prvorodenko, ki bo krščena na ime Alenka. S srečnimi starši se radujejo vsi, ki jim je dr. Štoka poznan, zlasti pa njegovi prijatelji, znanci in volivci. Čestitkam ob veselem družinskem dogodku se pridružuje tudi naš list in njega bralci.

★

Pred kratkim je slavil 80-letnico gledališki igralec Anton Požar. Čestitamo!

O neki šolski prireditvi brez prave krizme

V nedeljo, 18. maja je bila v Katoliškem domu v Gorici skupna šolska prireditev slovenskih šol v goriški pokrajini. Pri nastopu je sodelovalo 12 osnovnih šol, ena je sodelovanje prijavila, a zadnji hip niso nastopili, ker so bili nekateri otroci odsotni. Torej je sodelovalo 13 šol na 18. Poleg tega sta nastopili še enotna srednja šola ter slovensko učiteljske. Gimnazijalec in slovenska trgovska šola sta sodelovali z napovedovalci. Na 21 slovenskih šol je tako v večji ali manjši meri sodelovalo 17 šol.

Prireditve se je udeležil šolski skrbnik dr. Giovanni Simoncini, ki je menda prvič bil na kakšni prireditvi slovenskih šol. Daleje so bili navzoči ravnatelj slovenske višje gimnazije in liceja ter učiteljska dr. M. Rožič, ravnateljica enotne srednje šole prof. R. Simič-Lojkova, šolski inšpektor dr. Lebani, šolski ravnatelj dr. Brešan, ravnatelj slovenske trgovske šole dr. Benedetta Massenzija je zastopala prof. Veselova.

Poleg teh goriških šolskih oblasti so bili navzoči še zelo številni profesorji in učitelji, ki učijo na slovenskih šolah ter katehetje, da ne govorimo o starših, otrocih in dijakih, ki so napolnili dvorano do neverjetnosti. Gotovo je bilo navzočih okrog osemsto oseb. Bilo bi jih še več, če bi bila dvorana večja.

KAJ PRAVI NEKA »MATI«

O tej šolski prireditvi, ki je bila do sedaj največja v Gorici, piše neka »mami« v Primorskem dnevniku dne 22. maja, da je bila samo po imenu šolska. »Imenujemo take prireditve šolske,« pravi tista »mami«, »ker v njih sodelujejo šolarji kot člani neke skupnosti, čeprav šolske niso, ker šola kot ustanova kakor tudi ravnateljstva z njimi nimajo nikakršne zveze.« Da bo še bolj jasno tendenčno in zlonamerno pisanje te »matere« in dnevnika, ki njeno pismo objavlja, pogledimo še, kako je do prireditve prišlo.

KAKO JE BILA PRIREDITEV ORGANIZIRANA

Ker je lansko leto zaključna šolska prireditev lepo uspela, so dobila konec meseca februarja vodstva vseh slovenskih osnovnih šol (18 po številu) v goriški pokrajini vabilo na sestanek za zaključno šolsko prireditev. Od 18 povabljenih se je odzvalo 10 šol, ki so poslane svoje zastopnike. Ti so se zbrali v prostorih Katoliškega doma dne 6. marca in sklenili, naj bo šolska prireditev v maju. Določili so v glavnem tudi program in naročili podpisanimu, naj povabi k sodelovanju tudi enotno srednjo šolo in učiteljske. Prav tako je bilo sklenjeno, da se o prireditvi obvestijo vse pristojne višje šolske oblasti. Kakor sklenjeno, je bilo tudi narejeno.

V četrtek, 10. aprila je bil nov sestanek zastopnikov vseh sodelujočih šol. Tam se je ugotovilo, da so se med tem časom oglasile še nekatere druge šole, ki niso bile navzoče na prvem sestanku, tako, da je njih število zraslo na 13, in pa da sta obljubila sodelovanje tako slovensko učiteljske kot enotna srednja šola. Na tem sestanku je bil izbran tudi ožji odbor treh šolnikov, ki naj skrbi za zadnje priprave, razpošlje vabila, poskrbi za propagando in drugo. Ta ožji odbor je pred prireditvijo poslal vsem trem slovenskim časopisom na Goriškem enako vabilo za prireditve s prošnjo, da ga objavijo. Primorski dnevnik, Novi list in Katoliški glas so to tudi napravili. Ožji odbor je tudi razposlal vabila vsem šolskim oblastem, kakor je sklenil odbor za šolsko prireditev.

O tako organizirani prireditvi piše omenjena »mami«, da je šlo »za prireditve določene skupine zasebnikov«. Zastopniki trinajstih šol so prireditve pripravili, oba ravnatelja slovenskih srednjih šol, ki sta vabilo na sodelovanje sprejela in imenovala svoje zastopnike v odbor, vse višje šolske oblasti, ki so bile obveščene in so prireditve odobrile, so po mnenju te matere »privatne osebe«. Res čudne misli so se spletle v glavi imenovane »matere« in dnevnika, ki je tako pismo objavil.

A pojdemo dalje, kajti omenjeni »mater« posebej leži na srcu šola v Doberdolu.

PROSTOVOLJNO SODELOVANJE

Ta šola, ki je ena izmed štirih najbolj številnih na Goriškem, je kakor vse ostale šole dobila vabilo, da se udeleži prvega pripravljalnega sestanka. Toda šola ni poslala nobenega zastopnika in tudi pozneje se ni oglasila, da želi sodelovati. Zato je na druge sestanke nismo povabili. Prireditve namreč ni bila zaukazana od no-

bene šolske oblasti in zato nobena šola in noben učitelj ni bil prisiljen, da sodeluje. Sodelovali so pač tisti, ki so se prostovoljno za to odločili. Ali ni tako sodelovanje več vredno kakor tisto, ki ga zaukaže višja oblast? Hvala Bogu, da imamo šolnike, ki so voljni narediti tudi kaj takega, kar ni zaukazano, a vendar spada v delokrog šole in njenega poslanstva. Med temi stvarmi so gotovo tudi skupne šolske prireditve, ki sprožijo toliko zdravih sil v otrocih in pri njih vzgojiteljih. Saj vemo, da otroci silno radi nastopajo. Če gre za nastop v Gorici, pa še toliko rajši. Tudi učitelji imajo v skupnih nastopih primerno sredstvo, da svojo šolo aktivizirajo. Da so šolske oblasti naklonjene takemu delu v šoli, se vidi tudi iz tega, da so letos organizirale skupno tekmovanje šolskih zborov v Gradiški. Lepo je, da šole nastopajo s šolskimi prireditvami doma v domači vasi, kot je primer šole v Doberdolu, toda še boljše je, če po številu tako močne šole kot je doberdolska, prispevajo tudi k skupni šolski prireditvi. Saj bi ravno take šole lahko nudile kaj bolj umetniško dognane kakor pa recimo enorazrednice, ki imajo morda tri otroke v šoli, pa so kljub temu nastopile. Seveda je bolj ugledno nastopiti v tujini, npr. na ljubljanski televiziji ali na koprskem radiu. Vendar je naše mnenje, da moramo naše šolstvo najprej utrjevati doma, čeprav nam to nič ne prinese kot samo kritiko.

NE ISČIMO DLAKE V JAJCU

»Mami«, ki se v Primorskem dnevniku ni podpisala, se hujuje končno še nad programom, ki ji ni bil ves po volji. Kdo od učiteljev, ki so otroke pripravili za na-

Odprto pismo »Mladiki«

Materi letošnjega maturanta

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

V zadnji številki »Mladike« je mati nekega letošnjega maturanta Tržačana izrazila mnenje, da bi bilo morda dobro, da bi g. šolski skrbnik, ki je obiskal nekatere italijanske šole in tolmačil maturantom in profesorjem nove predpise glede mature, prišel tudi na slovenske šole in točno raztolmačil predpise, tako da bi ne bilo nobenega dvoma.

V svoji materinski gorečnosti omenjena mati ni seveda pozabila, da bodo njenega sina ocenjevali tudi profesorji Goričani, in je takoj pristavila: »In ker je ta navada da prihajajo v komisijo profesorji tudi iz Gorice, bi bilo morda umestno, da bi tudi tem razložili zadnja navodila ministrstva.«

Take trditve in nasvete profesorji iz Gorice odločno zavračajo s pripombo, da ne hodijo k maturam v Trst, ker je to navada, pač pa, ker je to njih pravica, odkar so tudi za goriške dijake izpiti v Trstu; da so vsi pisarni in so zato ministrska navodila o maturah lahko prebrali sami. Če pa veljajo za Trst še kakšna drugačna navodila, bi prosili tržaško ma-

S TRŽAŠKEGA

Zaključna šolska prireditev dolinske srednje šole

Državna srednja šola »Simon Gregorčič« iz Doline je v nedeljo priredila na šolskem dvorišču zaključno prireditev. Pod vodstvom prof. Ivana Theuerschuha so učenci pripravili nadvse primerno mladinsko igro Pavla Golie »Jurček«. Igra je zelo zahtevna, saj nastopa zelo veliko število oseb, pa še vse polno pevskih in glasbenih točk se prepleta v dve uri trajajoči štiriudejanki. Slednje točke je z veliko vnmemo in uspehom vodila prof. Marta Kocjančič. Čeprav se je nekaj dni pred predstavo ponesrečil eden izmed igralcev, je požrtvovalni učenec Emil Petaros pod spretnim vodstvom prof. Theuerschuha rešil popoldansko predstavo.

Predstavama je sledilo veliko število otrok in odraslih, saj je vsebina igre zelo prikupna in zabavna. Med povabljenici so opazili dr. Bašo, ki je zastopal šolskega skrbnika. Vsi učenci so z uspehom odigrali svoje vloge. Naj omenimo samo nekatere: Emil in Erol Petaros, Karel Zerjal, Viljem Slavec, Mauro Zerjal, Klavdij Ota, Ondina Germani, Valerij Kozina, Ester Pregarc, Radojka Tul, Marino Zerjal, Mirjam Sodnik, Oskar Pangerc, Aldo Štrajn, Fulvij Slavec, Mauro Zobec, Da-

stop, si ni želel, da bi čim bolj nastopili? Toda eno so želje in trud, drugo so možnosti, ki jih imajo posamezne šole. Pri otrocih, ki so nekateri bili prvič na odru, moramo največkrat reči: »Laudanda est bona voluntas«, ali »Treba je pohvaliti dobro voljo«. Radi bi videli, kaj bi omenjena »mami«, ki je po vsej verjetnosti učiteljica, dosegla, če bi učila na enorazrednici s tremi otroki, ki še nikoli niso bili na odru. Namen takih šolskih prireditev ni nuditi umetniške dosežke, čeprav vsi prireditelji morajo stremeti tudi za tem. Toda višjo umetniško raven bomo dosegli le z nastopanjem in ne s tako zlonamerno kritiko, ki utegne komu vzeti dobro voljo, ker išče le dlako v jajcu.

MIRNO NAPREJ

Sumimo pa, od kod takšna kritika, saj je Primorski dva dni prej prinesel ugodno poročilo o isti prireditvi in je prireditev ves čas spremljal s simpatijami. Mnenja smo namreč, da je kritika nastala zato, ker prireditev ni imela prave krizme. Ze od leta 1941 je namreč pri nas samo tisto slovensko, kar nosi določeno krizmo, vse ostalo je »tako ali drugače pobarvano«. Za tem grmom tiči zajec.

Smo uverjeni, da zaradi tega slovenske šole, ki so že drugo leto tako složno pripravile skupno šolsko prireditev, ne bodo odstopile od dosezanega dela, ki je imelo le en namen: pomagati slovenskim šolam do vedno večjega ugleda in do vedno večjih vsestranskih uspehov. Godrnjači in zabušanti bodo pa še nadalje stali ob strani in lajali na karavano dobrovoljcev ter čakali na ukaze.

Dr. Kazimir Humar, katehet

Zanimiva in koristna pobuda: ekumensko potovanje po Srbiji in Makedoniji

Verska romanja so od nekdaj priljubljena navada med našimi verniki. Rim, Loreto, Lurd, Fatima in mnoga druga bližja svetišča so vsakoletni cilj naših romarskih množic.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Gorici pa organizira letos, ob priliki 1100-letnice smrti sv. Cirila svojevrstno in nenavadno potovanje, ki pa je zelo v skladu s pokoncijskim ekumenskim duhom. Obisk je to pot namenjen pravoslavne cerkve in makedonske pravoslavne cerkve in ogledu slavnihih samostanov, ki s svojimi umetniškimi zakladi pričajo o visoki kulturi naših slovenskih bratov pred vdomom Turkov na Balkan (13.-14. stol.).

Pot bo peljala skozi Zagreb, Djakovo, Beograd, Kosovo polje, Skopje. Glavni cilj potovanja pa je Ohrid ob prekrasnem jezeru istega imena, kraj kamor so se po Metodovi smrti zatekli njegovi učenci (sv. Kliment, Naum) in ki je postal kasneje zibelka vseh slovenskih pravoslavnih Cerkva.

Da ne bo manjkalo tudi turističnega užitka, bo povratek po vsej čudoviti dalmatinski obali (Kotor, Dubrovnik, Split, Zadar). Potovanje ima študijski značaj in je namenjeno predvsem našim izobražencem. Trajalo bo deset dni, verjetno od 16. do 25. septembra in sicer z udobnim avtobusom. Cena potovanja 60.000 lir. Ob prijavi se plača 10.000 lir, ostalo vsoto pa do 15. avgusta.

Prijave sprejemajo: v Gorici g. Artur Koshuta, ul. Mamelli 8, tel. 5265 in g. Stefan Kleindienst, fotograf na Travniku; v Trstu pa dr. Stanko Janežič, ul. delle Docece 34. Vpisovanje se zaključuje 30. junija.

Zamejstvo je del domovine

(Nadaljevanje s 1. strani)

šanja. To hotenje smo že večkrat tudi praktično pokazali, ker so nam vedno pri srcu predvsem koristni slovenskega človeka v zamejstvu.

DVA UDARCA

Zamejski Slovenci smo v povojnem obdobju doživeli dva strahovita udarca, ki sta zadala naši narodni skupnosti hude rane s še hušimi posledicami. Ni zato težko ugotoviti, odkod apatija, ki je zajela naše določene sloje, odkod določena izkrvavitev našega narodnega telesa. V povojni dobi smo doživeli dva pretresa: zmagovita vojna nam ni uresničila vsled mednarodne politične igre stoletnega sna, vidi slovenske meje potekati po naravnem slovenskem etničnem ozemlju. Če pomislimo, da je skoraj vsaka naša vas dala po najmanj deset padlih, potem ne bo težko domneti neke določene otopelosti, ki je zajela marsikoga.

Drugi, morda še hušji pretres smo doživljali po letu 1948, ko smo vsled znane resolucije Kominforma zaživel izredno težke čase: sovraštvo, napadi, blatenja, rušenje idealov in ljubezni do matičnega naroda: vse to je naši narodni skupnosti oddaljilo določene množice, katerih velik del smo za vedno izgubili.

DOMOVINA SE MORA OTRESTI BREZBRIZNOSTI DO ZAMEJSKIH SLOVENCEV

Zato bi rad opozoril zlasti na tole: Slovenci iz matične domovine, spremljajte naše življenje, tako kot mi spremljamo vaše. Poznamo vse kraje, probleme Slovenije, beremo vaše dnevnike, revije, poslušamo radio, gledamo televizijo. Ni da bi se hvallili, saj je to le naša dolžnost, ker smo pač nedeljivi del istega narodnega telesa. Tako bodi tudi vaša dolžnost spoznavati in se stalno seznanjati z našimi problemi, težavami, uspehi in idealizmom (nekateri še zdaj ne morejo razumeti, da ni delo našega kulturnega in političnega delavca plačano!).

Res, da ste vsi v glavnem na tekočem o naših zadevah, toda še vedno nam je težko, ko slišimo mladega zdravnika, inženirja, ko pride iz Slovenije v Trst in Gorico, pa začudeno vprašuje, kako to, da znamo tako lepo slovensko in da kaj res, da imamo v Trstu in Gorici tudi slovenske šole! Tako kot mi je bilo težko na Bledu, ko sem se zapletel v pogovor z nekim letoviščarjem, ki se je potem predstavil za učitelja iz Kranja, in je silil vame le z vprašanji o višini plač v Italiji, o problemih zamejstva pa je bil popoln ignoran!

Ljubljanski radio je dal neki svoj oddaji naslov: Spoznavajmo svet in domovino! Ne pozabimo, da nam je domovina skupni pojem, da nam je vsem toplo pri srcu, ko zaslišimo to besedo. Zato ne pozabite, da je tudi zamejstvo del vaše in naše domovine!

Šolska slovesnost v Sv. Križu

Preteklo nedeljo je kriška šola doživela pomemben praznik: poimenovali so jo po domačem slikarju Albertu Sirku.

Ob enajstih dopoldne so se zbrali otroci domače šole in srednje šole na šolskem dvorišču k proslavi. Med gosti smo opazili škofovega vikarja msgr. L. Škerla, predstavnike šolskih oblasti, tržaške občine, političnih in osrednjih kulturnih organizacij. Ob napovedani uri so otroci pod vodstvom učitelja Toneta Kostnapfla začeli s programom. Prepletale so se recitacije s petjem, v katerih je prišla do izraza lepota in značilnost kriškega okolja, katerega je slikar Albert Sirk tako lepo ovekovečil v svojih slikah. K prireditvi so dali svoj doprinos domači mladi glasbeniki, cerkveni pevski zbor in zbor »Vesna«. Po vsej vasi je čez poldne odmevala vesela pesem. Na prireditvi je sodelovala ne le šola, ampak vsa vas, ki je ponosna, da je to prva slovenska osnovna šola, ki je predlagala in dosegla poimenovanje. Upamo, da bodo kriškemu primeru sledile kmalu tudi druge šole.

Za lepo prireditve, katere šolarji gotovo ne bodo nikdar pozabili, Križanom samo čestitamo in jih moramo javno pohvaliti. Priznanje seveda zaslužijo tudi otroci in njihovi učitelji, ki so pripravili tako lep program ob krstu svoje šole.

Župnija sv. Vincencija v Trstu

Naša slovenska skupnost je na praznik Kristusovega vnebohoda doživela prirčno slovesnost prvega sv. obhajila. 16 učencev iz šole Donadoni se je na to slovesnost skrbno pripravljalo dobra dva meseca. Poleg katehetskega pouka v šoli so se dvakrat tedensko sestajali še na sedežu »Ognjišča«.

Istočasno s prvoobhajilnim naukom je g. dr. Janežič s pomočjo prof. Kosa, naučil otroke tudi nekaj cerkvenih pesmi. Pevska vaja, ki je vsakokrat sledila krščanskemu nauku, je bila otrokom prijetna sprostitelj. Tako je otroški zborček samostojno sodeloval pri sv. maši svojega prvega srečanja v evharističnim Bogom in s tem še bolj poživil prazniško razpoloženje. Pod vodstvom g. kateheta so se prvoobhajanci lepo in disciplinirano zvrstili k obhajilni mizi, kjer jim je g. škof vikar podelil prvo sv. obhajilo.

Župnijski dom v Mačkovičah

Vas Mačkovič, ki je poprej spadala pod župnijo Osp, delno pa pod Dolino, je zaradi spremenjene državne meje postala samostojna župnija. Cerkevno imenovanje (25. julija 1963) je naslednje leto priznala tudi država.

Nova župnija nujno potrebuje predvsem župnijski dom. Po mnogih prizadevanjih je bil 12. junija 1966 blagoslovljen temeljni kamen za novo stavbo na lepem prostoru vrh vasi. Z državno podporo je bila kmalu sezidana hiša v surovem stanju, potem pa se je zaradi pomanjkanja denarja vse skupaj ustavilo. Šele letos se župnijski dom bliža dovršitvi. Ker so stroški veliki, župljanov pa ni mnogo, se upravni odbor, ki je bil pred kratkim izbran na župnijskem posvetovanju, obrača tudi do drugih rojakov za pomoč.

V novem župnijskem domu bo poleg sta-

novanja za duhovnika tudi skromna dvorana za kulturno in prosvetno dejavnost v vasi, posebno med mladino. Ze zaradi tega dom zasluži podporo širše slovenske javnosti. Z domom je povezano tudi zemljišče z gozdičem, kjer se vrši že nekaj let prosvetna prireditev »Praznik češenj«, ki privabi vsako leto mnogo ljudi v to lepo vas ob robu Istre. V bližini pa bi naj v bodočnosti, če bo Boga po volji, zrasla nova župna cerkev, ki jo nova župnija tudi potrebuje, saj je sedanja majhna cerkev zidana samo kot podružnica, in še to pred 300 leti.

Vsem, ki bi hoteli kaj prispevati za novi župnijski dom v Mačkovičah, se upravni odbor že vnaprej toplo zahvaljuje. Darovi bodo sprosti objavljeni v Katoliškem glasu. (Naslov: Župnijski dom v Mačkovičah, Caresana, 34018 Dolina - S. Dorligo).

Morda nisem nikdar tako čutil potrebo po molitvi kot tisti hip. Tako pobožno sem molil rožni venec kot še zlepa ne. Ko so se vsi ljudje razšli in je cerkvenik ugasnil zadnja sveča, je v meni vstala jasna slika in trden sklep: »Ne ostanem več! Jutri s prvim vlakom grem domov.«

In tako sem res naslednji dan spravil skupaj svoje stvari in ob devetih sem že sedel na vlaku ter brzel proti Ljubljani. Ravno nočiti se je začelo, ko sem stopil med delavce v zelniku, ki so sekali zelene glave. Začuden me pogledajo, mati pa pravijo: »Janez, ti si?«

»Da, mati. Domov sem prišel. Jaz potrebujem še počitnice. Zagreb ni zame.« Upanje je zažarelo v materinih očeh. Toda obvladala se je in mirno rekla: »Dosti si velik, da veš, kaj delaš. Samo to glej, da ne boš hiši v sramoto. Veliko smo že zate žrtvovali.«

Tako sem ostal in je bila tista jesen prva od mojih detinskih let, da sem jo mogel doživeti v vsej polnosti. Lepa je bila kot nobena druga in danes vem, da je bil Sveti Duh, kateri mi je na ta način

Prvo sv. obhajilo v Barkovljah

V Barkovljah je v nedeljo, 25. maja enajst otrok pristopilo k prvemu sv. obhajilu. Prav lepo število ljudi je prisostvovalo sv. maši, katero je daroval g. župnik Alojzij Zupančič. V pridigi je poudaril pomen prvega sv. obhajila, ki ni gola zunanost, ampak začetek novega življenja v veri.

Prvoobhajanci so darovali vino, kruhostije in cvetje v spomin na stare običaje iz prvih let krščanstva, ko so verniki skrbeli, za kar je bilo potrebno pri božji daritvi. Med mašo so otroci sami peli nove pesmi.

Po sv. maši so se vsi prisotni zbrali v župnijski dvorani, kjer so požrtvovalne barkovljanske žene pripravile bogat zajtrk. V domačem razpoloženju so se vsi veselili tega verskega praznika v Barkovljah. Popoldne so se prvoobhajanci spet zbrali pri blagoslovu in pri ponovitvi krstnih obljub.

Najiskrenejša zahvala Barkovljanov gre župniku g. Zupančiču in g. Surini, ki je z veliko prizadevnostjo pripravil prvoobhajance, požrtvovalni gđc. Nori Jankovičevi, Slovenskemu dobrodelnemu društvu v Trstu in dobrim barkovljanskim ženam ter vsem ostalim, ki so karkoli prispevali k uspehu domačega praznika.

ZA KMETOVALCE

Kosilnice z vrtečimi rezili

V kmetijstvu poznamo največ kosilnice, vprežne ali samovozne, ki imajo koso sestavljeno iz gredi in na njej pritrjenih trikotnih rezil; kosa se hitro pomika sem in tja ter reže travne in žitne bilke.

V zadnjih letih so se pojavile na trgu nove kosilnice, pri katerih je rezanje drugače zasnovano. Na prečki, ki je navadno dolga 140 do 180 cm, kar pomeni istočasno širino odkosa, so pritrjeni 2 ali 4 vodoravno se vrteči krožniki, ki imajo na obodu pritrjeno rezilo različnih oblik. Krožniki so navadno široki 30 do 60 cm in se vrtijo 1500 do 3000 krat na minuto. Tako se rezilo, pritrjeno na robu krožnika, vrtil s hitrostjo 50 do 90 m na sekundo in odlično reže. Pogosto so nad vrtečimi krožniki pritrjeni kovinasti valji z vrtečimi kljukami, ki v trenutku odkosa zgrabijo travo in jo potisnejo nazaj.

Največkrat so te kosilnice opremljene z varnostno napravo. Če kosilnica zadene ob oviro ali je kosa preobremenjena, se prenos med motorjem in koso avtomatsko prekine in nosilna prečka s krožniki se upogne nazaj.

Glavna prednost teh kosilnic je v tem, da omogočijo tudi 2-3 krat hitrejšo košnjo ter brez posebnih težav kosijo goste in poleglo travo. Zato zahtevajo večjo gonilno moč, pa naj gre za traktorške priključke ali samovozne kosilnice z lastnim motorjem.

Mladika št. 5

V času, ko se ameriški kozmonavti pripravljajo na pristanek na luni, je zelo primerna na prvi strani pesnitev Stanka Janežiča »Molitev kozmonavtov«. Premisleka vredne so Kondorjeve besede o trojni smrti. Najbolj žalostna je tista, ki se ji pravi naša poniglavo. Globoko človeška in pretresljiva je črtica »Majniški obisk«, srečanje otrok z jetnikom, ki ga ne vidijo, a slutijo njegovo navzočnost. Zora Tavčar je prispevala zgodbo mlade ljubezni med Simono in Alešem »Kot jelšev list«. Zelo je sočna in zaključek tragičen. Pa kaj bi pravil, sami jo preberite, po-tegnila vas bo za seboj.

O problemih mladine »Vednost je eno, odgovornost drugo«, razpravlja francoski katoliški zdravnik dr. Odile Cordier. Članek je vzeti iz ljubljanske »Družine«. Ivan Furlan priobčuje starodavno romarsko pesem o Mariji na Barbani v prenovljeni obliki. Prof. Maks Šah opiše, kakšni bodo novi zrelostni izpiti na naših srednjih šolah. S. Kobilar se spet oglašva v »Tržaškem pismu«. Verjetno ga spet nekateri ne bodo razumeli. Lahko ga pomirimo, da —jke v »Katoliškem glasu« in »J.K.« v »Primorskem« nista identična. Do sedaj se sploh še nista spoznala in tudi živita vsakdo drugod: eden v Gorici, drugi v Trstu. Obrobni članek »O študijskih dneh v Dragi« odkloni — in to upravičeno — neutemeljeno pisanje Rude Jurčeca o tej kulturni prireditvi. Tržaški Slovenci živijo na svojih tleh in bi bilo nesmiselno od njih zahtevati, da bodo hodili po stopinjah političnih, ekonomskih in drugih slovenskih izseljencev.

Martin Jevnikar obdela slovstveno delo pesnika, pisatelja in dramatika Antona Novčana, obenem pa oceni pesniško zbirko Marjana Breclja »V času odmaknjena sidrišča«. Med »Pismi nam in vam« je vzbudilo tisto »Navodila za mature« med vsledskimi šolniki v Gorici precej nevolje. Včasih je bolje kako pismo zadržati. —ej

Z GORIŠKEGA

Praznik sv. Rešjega Telesa v Gorici

Kot je bilo že objavljeno, bo na praznik sv. Rešnjega Telesa na Travniku v Gorici veliko evharistično slavlje namesto običajne procesije. Ob 19. uri bo imel sv. mašo g. nadškof, pri kateri bodo sodelovali verniki obeh jezikovnih skupin nadškofije.

Slovenski verniki bodo sodelovali s sledečimi pesmimi: V začetku po pesmi italijanskih vernikov zapojemo prvo kitico »Oče večni na oltar«. Pri obhajilu pa

V NEDELJO, 1. JUNJA NA

Praznik češenj

V MAČKOVLJE!

Kulturni spored ob 17. uri:

- Mačkovičanski mešani pevski zbor (vodi prof. Mamolo)
 - Moč kulture in prosvete (govori prof. Ivan Artač)
 - Mladinski ansambel »Jana« iz Števerjana
 - Moški zbor »Valentin Vodnik« iz Doline
 - Godba na pihala iz Brega
- Razstava domačih vin. — Buffet odprto od 12. do 24. ure.

SLOVENSKA PROSVETA

PRIDITE!

VASKA MLADINA

† Msgr. Janez Hladnik

V SLUŽBI CERKVE IN NARODA (SPOMINI)

Kar hitro so bili soščolci okrog mene in tudi liter vina je bil na mizi, katerega naj bi jaz plačal kot vstopni korak.

Ni se mi videlo to krivično. Vesel sem se vrniti naslednji večer, ko sem že bil pri nekaterih predavanjih. Pa me je razočaralo to, da ni bilo več kot pet slušateljev. Sicer so mi rekli, da pridejo pozneje. Toliko jih bo, da bo vse polno. Zvečer sem šel spet v »Danico« in spet pijača in karte, pa tudi dekleta so se je pojavila.

Tretji dan sem končal vse formalnosti. Na predavanjih — spet prazno, v »Danici« pa načrti o krokanju za prihodnjo soboto in nedeljo.

Ko sem četrty dan ob mraku stopal mimo cerkve sv. Blaža, sem stopil vanjo. Prislunhem. Rožni venec molijo, sem odkril. Bil je namreč oktober.

kazal praznine in polnine življenja.

PROPADEL STUDENT

Tega so se doma najbolj bali. Pa kadar je kdo hotel katerega naših užaliti, je kar kmalu padla ta beseda, češ da sem »faliral«.

Po božiču pa me pokliče stric gospod, naj pridem na Trebelno, da mu pomagam pri letnem obračunu Hranilnice in posojilnice. Prav mi je prišlo njegovo povabilo. Tako se bom pri tem kaj koristnega naučil.

Po dveh dneh mi pravi stric: »Na, Janez, denar, in pojdi v Zagreb, da vsaj podpiše pobereš, da ne boš imel zgubljenega letala.«

Jaz pa da ne. Niti slišati nisem hotel o Zagrebu.

»Ja, kaj bo pa potem iz tebe? Ali boš vse šole vrgel v prazno?«

V tistih dneh je prišel Škofjiski list. Vzame ga v roke in berem: Prvo tonzuro so sprejeli sledeči bogoslovci: Janez Bergant, Vilko Fajdiga, Alojzij Odar...

Lojze Odar! Pogledj no! Ta mi je dal misliti. Še isti dan sedem in mu napišem:

Torej, kaj se ti zdi sedaj, ko je za nami prazna nadutost mature? In še kaj drugega.

Cez tri dni že dobim pismo, ki pravi: »Janez, kakšni osli smo bili. Med počitnicami smo lahko sprevideli našo nadutost. Pa naj ti povem, da poleg nas je v goriškem semenišču še šest naših: Piščanec, kdo bi mislil! Vidav, Eržen, Podobnik. Tukaj manjka tebe. Le še enkrat premisli!«

Dolgo me je tisto pismo spremljalo in še vedno mi je žal, da se mi je ob neki preselitvi zgubilo. Bilo je pa gotovo eno najodločilnejših dejstev, ki so vplivala na mojo odločitev, katera pa je dozorela šele prihodnjo jesen.

FAROVSKI HLAPEC

Ostal sem pri stricu. Pa mi pravi neki dan: »Janez, poglej! Tukaj mi škof ponuja faro Šentvid pri Stični. Kot veš, po mojem zadnjem padcu v kozolcu se ne čutim več zadosti močnega za Trebeljno in sem prošil kako faro v nižini in tole je odgovor. Če bi ti bilo prav, mi boš pomagal pri preselitvi.«

»Ponižno tukaj poklekimo« in »Najvišji vsemogočni Bog«. Berilo in evangelij bosta tudi v obeh jezikih.

Da bo petje bolj enotno, naj se slovenski verniki zberejo na Travniku med vodnjakom in oltarjem, ki bo pred cerkvijo sv. Ignacija.

V primeru slabega vremena bo sv. maša v cerkvi sv. Ignacija. Ta večer ne bo sv. maše pri Sv. Ivanu ob 20. uri.

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Spored od 1. do 7. junija 1969

Nedelja: Prvi: 11.00 Sv. maša. 12.00 Verska oddaja. 14.45 Športno popoldne. 21.00 Lukova skrivnost. — Drugi: 17.00 Torino: Lahka atletika. 21.15 Settevoci. 22.20 Antologija filmov: Oba; šala (iz Sovjetske zveze).

Ponedeljek: Prvi: 9.45 Rim: Vojaška parada ob priliki Dneva republike. 15.30 Kolesarska dirka po Italiji. 21.00 Razbojnik Tacca del Lupo. film. — Drugi: 17.00 Torino: Lahka atletika. 21.15 Sto po sto. 22.00 Plošča o poletju v Neaplju.

Torek: Prvi: 11.30 Kolesarska dirka po Italiji. 18.45 Vera, danes. 21.00 Ti prividi... — Drugi: 21.15 Srečanja v Milanu. 22.00 Plošča o poletju v Milanu.

Sreda: 15.30 Kolesarska dirka po Italiji. 21.00 Srce zemlje. — Drugi: 21.15 Slabotni spol? Film.

Četrtek: Prvi: 10.00 Praznik karabinjerjev. 11.00 Sv. maša. 12.00 Verska oddaja. 15.45 Kolesarska dirka po Italiji. 18.55 Slovenska procesija v Rimu. 21.00 Tista trgovina s trga Navona. 22.00 Zakaj? 22.30 Srečanje s Sergijem Mendesom in Brazilijsko 66. — Drugi: 16.30 Ko se spusti zator. 18.35 Evropsko tekmovanje bokserjev amaterjev v Bukarešti. 21.15 Kaj naj se igramo?

Petek: Prvi: 15.45 Kolesarska dirka po Italiji. 21.00 Telefilm 7. — Drugi: 17.00 Milan: Konjske dirke. 21.15 Anketa o gledališču št. 23: »Dan sramote«. 22.30 Verska oddaja.

Sobota: Prvi: 15.45 Kolesarska dirka po Italiji. 21.00 Ta večer... 22.00 O vas pravijo... — Drugi: 21.15 Obletnica uboja Roberta Kennedyja. 22.15 Proza.

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 1. do 7. junija 1969

Nedelja: 9.30 Z ansambлом Lojzeta Slačka. 10.50 Nenavadne dogodivščine Marka Piegusa. 16.25 Novi ansambli - nove melodije. 17.35 Prelepi maj. Film.

Ponedeljek: 15.40 Giro d'Italia. 17.35 Tik-tak: Fant v televizorju. 18.00 Po Sloveniji. 18.50 Godala v ritmu. 20.35 Ranko Marinković: Maestrova smrt. Drama.

Torek: 18.20 Obrežje - oddaja za ital. narodnostno skupino. 18.40 Pod lipo. 19.10 Velika pustolovščina. Film. 20.35 Upornik. Film. 22.15 Novi ansambli - nove melodije.

Sreda: 16.45 Giro d'Italia. 17.45 Primožev dnevnik: Danes sem zidar. 18.45 Sodobna prehrana: Skrite kalorije. 19.15 Baletna oddaja. 20.35 S. Mrožek: Na odprtem morju. TV igra. 21.20 Blejski festival.

Četrtek: 14.00 Giro d'Italia. 17.45 Tik-tak: Deček Jarbol. 18.00 Zapojte z nami - Felix Mendelssohn. 18.15 Po Sloveniji. 18.45 Dokumentarni film. 20.35 A. Marodič: Male oglaš: Moč reklame. 21.15 Kulturne diagonale. 22.00 Wojeck. Film.

Petek: 17.50 Nenavadne dogodivščine M. Piegusa. 19.00 Skandinavci med seboj. 19.45 Pet minut za boljši jezik. 20.35 Podvodna maska. Film.

Sobota: 16.00 Giro d'Italia. 17.45 S Henčkovim ansambлом. 19.15 Jugoslovanska revolucija. Film. 21.35 Rezervirano za smeh. 21.50 Maščevalci. Film.

Seveda sem bil jaz takoj pripravljen na to in sva kar takoj izdelala načrt. Za sv. Jurija ima on prevzeti šentviško nadarbino, zato naj bi jaz predčasno šel tja, da vse potrebno uredim.

Konec marca sem šel tja in se predstavil upravitelju Lovretu Kosu, kaplanu Pleši in beneficiatu Ovnju, ki so vodili duše slavnostare šentviške fare, katere zgodovina sega tisoč let nazaj.

Bilo je treba očistiti hleve in svinjake, vse pomožne prostore in samo župnišče. Pripraviti kleti in shrambe. Tako sem prišel v neposreden stik z dobrimi duhovniki, a tudi z ljudstvom.

Po malem so pričeli navažati gospodovo lastnino in jaz sem moral vsaki stvari odkazati mesto, dokler ni prišel čas, ko je imel priti tudi župnik, kar se je pa zavleklo kar za dva meseca, tako da je prišlo oranje, setev, pletev, košnja. Nikdar nisem tako trdo delal kot v tistih mesecih, kajti delavci dninarji so bili vsi take vrste, da bi najraje ves dan ležali za grmom. Zato sem moral sam poprijeti za koso in rezati naprej in za zad- (Se bo nadaljevalo)njega.

Goriške Novice

Prvi del proslav stoletnice Štandreške čitalnice

Ze dva dni pred pričetkom proslav ob stoletnici ustanovitve čitalnice v Štandrežu pri Gorici je star kmečki voz, na katerem je bil viden le šop špargljev, krožil po goriškem mestu in opozarjal prebivalstvo na prireditve, ki se je pripravljala.

Praznovanje samo se je pričelo na binokšno soboto zvečer z nastopom godbe iz Doberdoba. Ta se je umestila na odru, ki so ga za vse točke prireditve postavili na dvorišču župnijskega doma. Za godbo je nastopila še skupina »Breg« s Tržaškega s folklornimi plesi.

Na same binokosti je bila na steni hiše, kjer je bila pred sto leti ustanovljena čitalnica, odkrita spominska plošča. Priložnostni govor je imel predsednik pripravljalnega odbora Dino Roner, za njim je pa spregovoril še prof. Andrej Budal, štandreški rojak.

Po odkritju spominske plošče sta bili v dveh prostorih župnijskega doma odprti razstava slovenskih slikarjev, katerih umetnine so dali na razpolago goriški Slovenci in pa razstava slovenskega goriškega tiska. O prvi je na kratko spregovoril prof. Milko Rener, o drugi pa prof. Rado Bednarik.

Zvečer 25. maja se je proslava nadaljevala. V imenu Zveze slovenske katoliške prosvete je spregovoril dr. Kazimir Humar, ki je navzoče pozval, naj bi složno in z roko v roki stali tu na zadnjem braniku slovenske zemlje ter čuvali in gojili do konca časov slovensko in krščansko prosveto. Za dr. Humarjem je pozdravil občinstvo predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Gorazd Vesel, ki je izrekel priznanje Štandrežcem, da so pripravili proslavo pod okriljem enotnega odbora in našli ob tako pomembnem dogodku skupno govorico.

Nato se je začel razvijati bogat kulturni program. Nastopili so razni pevski zbori in sicer otroški zbor prosvetnega društva »Štandrež«, moški zbor iz Mirna, cerkveni pevski zbor iz Štandreža, moški zbor »Mirko Filej« iz Gorice, »Fantje iz pod Grmade«, zbor »Jezero« iz Doberdoba, mešani zbor »Ljubež« iz Gorice in moški zbor »O. Zupančič« iz Štandreža. Za konec je sledila Vilharjeva enodejanka »Poštena deklica«, ki so jo priredili igralci prosvetnega društva »Štandrež«.

Dve smrti v Dolu

Kot smo že poročali, se je v soboto, 17. maja ponesrečila na cesti v Dolu 11-letna učenka tamkajšnje šole Nadja Peric. Vračala se je z avtobusom iz Gorice, kjer je

Ze zdavnaj se je začelo: šport je star kakor zemlja, čeprav so bile olimpijske igre, kot pravijo, prvi izraz človekovega veselja in skrbi za nego lastnega telesa, za delo z vedno prenovljenimi močmi. Nič ni novega na svetu in vse se ponavlja danes: ob novih navadah, novih pravih mora biti šport vedno nekaj plemenitega, izraz človekove poštene notranjosti in mirnega tekovanja.

Znano je tudi, da ljudje kaj radi preidejo od prvotno plemenitega do oblik, ki so manj poštene. Ves rimski imperij se je ogreval ob starem pregovoru »mens sana in corpore sano«; pa so hodili Rimljani v množicah občudovat gladiatorje, ki so se pobijali med seboj, gledat cirkuške igre, dirke konjskih vpreg; ko so odhajali s teh zabavišč, so se jim tresli podbradki in mastni obložki pod obilnimi togami ter so ugotavljali, da so še zdrav in čvrst narod.

Namesto starih mišičastih borcev danes nastopajo poklini športniki: njihova lepo izoblikovana telesa in dovršena igra sta najboljša vaba za ljudske množice, šport je postal njihov poklic, ne razvedrilo, in za svoj vsakdanji kruh se razkazujejo in čakajo na ploskanje, še bolj pa na denar množic. Poleg njih pa se debelijo in bogatijo še njihovi »managerji« in knjigovodje. Pa pravimo, da smo še vedno zdrav in čvrst narod...

Kaj še! Nekoč je bilo za fanta poniževalno, če je bil debel. Danes pa je lepa oblina na trebuhu (ne prevelika!) — pravi vzor moškosti!

Mladina se v šolskih letih bežno sreča s športom, ne prejme pa prave športne vzgoje, kajti ne vzljubi takih športov, ki oblikujejo telo in duha, kot so odbojka, atletika, planinstvo — (sicer vsak šport

bila na vajah skupaj z ostalimi součenci za nastop na šolski prireditvi naslednji dan, ko jo je ob izstopu iz avtobusa podrl avto, ki ga je vozila Jolanda Soban iz Jamelj. V goriški bolnišnici, kamor so malo Nadjo takoj prepeljali, ji niso mogli nič več pomagati. Prehude so bile poškodbe, tako da je Nadja v četrtek dopolne odšla v nebesa. V nedeljo 18. maja je ravno dopolnila 11 let.

Pogreb je bil v petek, 23. maja popoldne na domačem pokopališču v Dolu. Vodil ga je domači župnik g. Joško Stanta, ki je za pokojno Nadjo tudi maševal ter spregovoril nekaj zelo prisrčnih besed Nadji v slovo in v tolažbo staršem in vsem preostalim. Pogreba so se udeležili vsi otroci iz Dola in veliko število ljudstva iz Dola in iz drugih vasi. Prišli so tudi zastopniki šolskih oblasti in zastopniki delavcev iz tržaškega pristanišča, kjer je zaposlen Nadjin oče. Navzoč je bil tudi doberdobski župan.

Staršem in vsem sorodnikom izrekamo naše sožalje, pokojni Nadji pa naj Bog podeli večno veselje v nebesih. »Po bližnjici je Nadja odšla v nebesa in si prihranila trnjevo pot žalosti in trpljenja, ki je delež vseh ostalih. Ona se veseli in raduje v Bogu ter gleda na nas, ki ji bomo prej ali slej sledili,« kot je lepo rekel g. župnik ob pogrebu.

* * *

Toda smrt tako težko pride sama. Zato smo se čez nekaj dni znova zbrali v cerkvi in na istem pokopališču. To pot, da smo pokopali našega cerkovnika Antona Boštjančiča. Pokojni Tone je učakal 72 let. Življenje mu ni bilo poslano z rožicami. V prvi svetovni vojni je moral k vojakom v Galicijo, kjer je bil težko ranjen in ostal več dni zasut v jarku. Rešil se je, toda ostal invalid. Ko mu je Italija hotela dati penzijo, jo je zavrnil, češ da mu bo penzijo dala Avstrija. Seveda ni tega dočakal.

Ostal je tako invalid brez penzije celo življenje. Bil je skromen, tih, dober mož, ki nikoli ni ptičku zblodil vode, kot se pravi pri nas. Dolgo je bival v zasilni baraki sam sredi gmajne, zadnja leta so mu dali streho pri Gorkičevih na Palkišču. Tu mu je opešalo srce tudi od žalosti zaradi male Nadje, saj je bil tako rahločutnega srca, da so se mu vsi smilili, posebno še otroci. Ko smo pri nas v Dolu dobili svojo cerkev, je pokojni Tone postal cerkovnik še pod g. Jožetom Vošnjakom ter ostal skrben in priden cerkovnik do zadnjega.

Kakor je živel, tako je umrl: tih, skromen, nikomur v nadlego. Pokopali smo ga v sredo, 28. maja.

Nekaj o športu

to naredi, ampak tem se je treba posvetiti bolj resno, če se hoče uspeti).

Vsi navadno pričnejo z nogometom ali čem podobnim, za kar zadostujejo hitre noge pa trda glava, da se žoga za silo obvlada, kajti v tej igri vabi blesk imen slavnih nogometašev, pa tudi denarni zaslužek.

Zakaj mladina izbere prav to pot? Verjetno zato, ker ji v primernih letih nihče ne pokaže prave poti do športa; mladina je najprej potrebna samo igre, nato se mora igranje postopoma urediti, da postane spretnost; to potem mlad fant vzljubi. Do osnovnih pojmov nogometa pride takoj vsakdo; pri odbojki pa je treba za to dosti več truda: potrebno je odporno, vztrajno in gibčno telo, prav tako je potrebna izredna zbranost in igra z razumom: taka igra pripravi človeka tudi na katerokoli drugo urejeno in pošteno delo.

Skoda, da naši športni vzgojitelji premalo gledajo na oblikovanje osebnosti ob športu; temu je kriva nezadostna prizadevnost, pa tudi nepriljubljenost in zastareli načini učenja.

Ze pri mladih se pozna pomanjkanje prave športne vzgoje — vrtoglavo drvijo tja, kjer se jim zdi, da bodo z lahkoto uspeli, kot recimo v nogometu. Ne vedo, da so najboljši nogometaši to postali, ker so se ubadali s številnimi in neprestani-

STOLETNICA ŠTANDRESKE ČITALNICE 1869 - 1969

Objavljamo drugi del programa, ki bo izveden 31. maja, 1. in 2. junija.

SOBOTA, 31. maja ob 21. uri

Nastop prvakov ljubljanske Opere: Vilma Bukovčeva, Miro Brajnik, Ladko Korošec, Marcel Ostaševski in Božena Glavač ter baletni solisti: Lidija Sotkar in Janez Mejac s spremljavo pianistke Zdenke Lukec.

NEDELJA, 1. junija ob 9. uri

Ex tempore srednješolcev na trgu v Štandrežu. Ob 21. uri nastop »Veseli Planšarji«, sledi ples.

PONEDELJEK, 2. junija ob 20.30

Gostovanje gledališča iz Nove Gorice s komedijo v treh dejanjih »Naši trije angeli«, sledi ples.

Vse dni so odprte razstave primorskega tiska, slik in kmečkega orodja. Deloval bo bogat srečolov in dobro založen buffet. V primeru slabega vremena bo vse praznovanje v dvorani.

ŠPORT

Mlad. športne igre v Števerjanu

V sredo, 14. maja in naslednjo soboto je števerjanska občinska uprava priredila skupno s števerjanskim športnim združenjem »Brda« mladinske športne igre kakor jih letos prirejajo po vsej Italiji. Vabilu se je odzvalo lepo število mladih atletov, tako da je bilo veliko navdušenja in navijanja. Tudi rezultati, vsaj nekateri, so bili prav dobri. Tako je Mačus Aldo skočil v višino 1,35 m, Srebernič Pavel pa 1,20 m, kar so za mladince visoke mere. Pa tudi nekateri drugi so se dobro izkazali. V naslednjem podajamo rezultate (navajamo samo prve tri atlete):

Met kladiva: 1. Marko Černic 27,55 m; 2. Stanko Skorjanc; 3. Mario Becciu.

Met diska: 1. Rinaldo Dornik, 15,30; 2. Pavel Srebernič; 3. Florijan Planišček.

Tek na 60 m: 1. Pavel Srebernič; 2. Aleš Srebernič; 3. Rinaldo Dornik.

Skok v višino: Aldo Mačus 1,35 m; 2. Marko Černic; 3. Stanko Skorjanc.

Met krogla: 1. Rinaldo Dornik 6,10 m; 2. Aleš Srebernič; 3. Mario Becciu.

Skok v daljavo: 1. Pavel Srebernič 3,28 m; 2. Franko Hlede; 3. Ivan Mužič.

Izven konkurence je Aldo Mačus vrgel 4 kg težko kroglo 10,13 m.

Tekmovala so tudi dekleta in sicer:

Met kladiva: Elizabeta Komjanc 16,60 m; **Tek na 60 m:** Tereza Srebernič 11".

Osnovnošolski otroci:

Skok v višino: 1. David Pintar 85 cm; 2. Kazimir Černic 85 cm.

Skok v daljavo: 1. Kazimir Černic; 2. Klavdij Komic.

Met krogla: 1. David Pintar; 2. Marko Skorjanc.

V obeh dnevih tekovanja so vodili tekme: prof. Helena Knez, učitelj Joško Marinič, Edvard Hlede, Roman Vogrič, Alojz Ciglič in Marijan Terpin.

mi vajami ter so bili silno prizadevni, kajti nogomet prinese srečo le najbolj zmornim. Ti fantje prepozno spoznajo, da so jo zavozili: drugega športa se težko naučijo, zlasti še, če je zahtevnejši od prejšnjega.

Starejšim atletom pa se pozna nepopolna vzgoja. Ne znajo se z veseljem vživeti v katerikoli šport, čutijo ga kot breme. Po prvih uspehih, ki jih je vsak doživel z velikim navdušenjem, bi morali gledati, da svojo igro vedno bolj izpopolnijo: za to pa je potrebna vestna priprava in vedno novo notranje doživljanje pri vsaki tekmi. Naši atleti pa na to kaj radi pozabijo; po nekaterih porazih, zaslužnih zaradi te brezbriznosti, jim pa sploh mine navdušenje in se pogovarjajo samo o prejšnjih glorijah; medtem ko bi morali porazi vedno bolj krepiti voljo po novih zmagah.

Morda ste že razumeli, da merijo besede na moštvo Olympije, ki tekmuje v odbojkarški »D« ligi; izgubilo se je v megli neodločenosti in negotovosti, v katero so ga spravili številni zadnji porazi, in ne zna več najti prave poti, še manj pa zagona.

Kakor mora je leglo na vse, da je že vse izgubljeno in v odločilnem trenutku kar odpovejo moči. Ni šment, da se ne bi mogli dvigniti ob blesku prejšnjih zmag, da bi se ne zavedali svoje moči. To niso fraze kakoga našega kapetana ali trenerja, marveč mnenje mnogih izkušnih gledalcev iz drugih moštev. Sedaj torej glejmo, da častno dokončamo prvenstvo. Prihodnje leto moramo začeti z novimi močmi in pravo vztrajnostjo, da bomo iz plemenitega športa dobivali moči za vse ostalo kulturno delovanje v naših organizacijah.

Peter Spacapan

Na poti do oltarjev

Zaključila sta se škofijska procesa za proglasitev blaženim Francka in Jacinte Marto, ki se jima je skupno s sestrično Lucijo prikazovala Marija v Fatimi leta 1917. Akte bodo v kratkem odposlali v Rim pristojni kongregaciji.

RADIO TRSTA

Spored od 1. do 7. junija 1969

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih)

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu, 11.15 Za najmlajše: L. Capuana: »Scurpiddù«. Prva oddaja. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.30 Glasba po željah. 15.30 F. C. Ball: »Dih svežega zraka«. Izjava Radijski oder. 17.30 Beseda in glasba. 18.45 Operetne melodije. 19.15 Sedem dni v svetu. 20.30 Bednarik: »Pratika«.

Ponedeljek: 8.30 Folklorna glasba. 9.00 Pihalne godbe. 10.00 Simfonična dela ital. skladateljev. 10.40 Motivi iz filmov in revij. 11.00 Italian Jazz Quartet. 11.30 Revija popevk. 12.10 Kalanova: »Pomenek s poslušavkami«. 13.30 Glasba po željah. 15.30 T. M. Plauto: »Amfitruo«. Igrajo člani Slovenskega gledališča v Trstu. 18.50 Zbor »A. Illersberg« iz Trsta. 19.20 Prikljubljene melodije.

Torek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.00 Bednarik: »Pratika«. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 17.20 Za mlade poslušavce: Plošče za vas. 18.30 Komorni ansambel »Gerhard Seitz« iz Münchna. 19.10 Trst v delih štirih velikih predstavnikov svetovne književnosti (1): »Rainer Maria Rilke«. 19.45 Zbor »T. Tomšič« iz Ljubljane. 20.35 Purcell: »Didona in Enej«, opera v 3 dejanjih. 21.50 Orkester in zbor Dana Hilla. 22.10 Zabavna glasba.

Sreda: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Ansambli na Radiu Trst. 17.55 Ščepec ponzije. 19.10 Lupinc: »Higiema in zdravje«. 20.35 Simfonični koncert. Vodi Aladar Janes.

Četrtek: 8.30 Godalni orkestri. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Jeza: »Izgubljena deklica«. Otroška igra. 11.45 Tržaški motivi. 13.30 Glasba po željah. 15.55 Zbor »Pontificium Collegium Russicum«. 16.30 Znani orkestri. 17.20 Za mlade poslušavce: Razkuštrane pesmi. 17.35 Moj prosti čas. 17.55 Kako in zakaj. 18.30 Sodobni slovenski skladatelji. 19.10 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. 20.30 J. Tavčar: »Janez Sonce«, dramatizirana povest.

Petek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Lokar: »Blagoznanstvo za domačo rabo«. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Glasbeni mojstri. 17.55 Slovenščina za Slovence. 19.10 Radijska univerza: G. Budal: Naš Kras (1): »Naš Kras in raziskovanja na njem«. 19.20 Bergmanov veliki orkester. 19.45 »Beri, beri rožmarin zeleni«. 20.50 Koncert operne glasbe.

Sobota: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 13.30 Glasba po željah. 16.30 Bevk: »Kresna noč«. Dramatizirana povest. Druga oddaja. 17.20 Cerkev v sodobnem svetu. 17.30 Za mlade poslušavce: Od šolskega nastopa do koncerta. 17.45 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu. 18.00 Moj prosti čas. 18.30 Revija zborov Slovenske prosvetne zveze iz Trsta. 19.10 »Družinski obzornik«. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Lovrečič: »Naša gospa«, izvaja Kopitarjeva.

Važno za nekatere delavce

V zvezi z novim zakonom o pokojninah obveščamo vse starejše delavce, ki nimajo pokojnine, da jo lahko dobijo, če so bili zaposleni od leta 1920 do 1926. Znova so namreč dali možnost, da taki delavci doplačajo prispevke za tista leta in nato dobijo pokojnino kot dela nezmožni. Ker so takrat bili prispevki v današnji valuti zelo nizki, je strošek le majhen, pokojnino pa dobijo že od prvega meseca potem, ko so vložili prošnjo. Vse potrebne informacije dobijo prizadeti na uradnih ACLI in na raznih sindikalnih podružnicah.

V letih od 1920 do 1926 v naši deželi ni bilo obveznega zavarovanja za pokojnino, zato so številni ostali brez penzije. To je zlasti primer hišnih pomočnic in žensk, ki pozneje morda niso več delale. Vsi ti imajo možnost, da dobijo pokojnino. Vendar naj ne odlašajo, da ne zapade rok za prijave.

OBVESTILA

Nabirka na kvatarno nedeljo

Dne 1. junija, na praznik sv. Trojice, je tudi kvatrna nedelja, zato tudi običajna nabirka po naših cerkvah za naša katoliška zavoda v Gorici: Alojzijevišče in Zavod sv. Družine. Bog povrni že vnaprej vsem dobrotnikom!

Romarjem za v Spanijo. 31. maja bo potekel rok za vplačilo celotnega zneska. Kdor bi tega ne storil pravočasno, izgubi pravico do potovanja kakor tudi 3.000 lir, ki jih je dal za vpisnino. Na ladji Genova-Barcelona so za prenočevanje na razpolago tudi kabine s štirimi posteljami oz. dvema. V prvem primeru se doplača 2.500 lir, v drugem 4.100 lir na osebo. Gg. duhovniki naj čimprej pošljejo denar in seznam romarjev na romarsko vodstvo.

Poletna ura v Italiji. V noči od 31. maja na 1. junij bo začela veljati v Italiji poletna ura. Trajala bo do 27. septembra o polnoči. Kazalce bo treba pomakniti za 60 minut naprej. V okoliških državah ostane vse pri starem. Opozarjamo tudi, da se prav tako spremeni 1. junija železniški vozni red.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Zaradi praznika sv. Rešnjega Telesa (5. junija) bo paginacija našega lista prihodnji teden že en dan prej kot običajno, t.j. v torek, 3. junija. Dopolni naj bodo na uredništvu lista tisti dan vsaj do 9. ure dopolodne.

DAROVI:

Za Marijin dom v Rojanu daruje Albina Ferfolja 1.000 lir v spomin pok. Marije Gerdol; ob drugi obletnici smrti Amalije Bandel vd. Zini daruje družina Zini 5.000 lir.

Za pomoč otrokom v Bifri daruje družina Zini 5.000 lir ob drugi obletnici smrti Amalije Bandel vd. Zini.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Zahvala

Sorodniki Alberta Sirka, slovenskega slikarja, se iskreno zahvaljujemo učiteljstvu, učencem, pripravljalnemu odboru in vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je nedeljska proslava ob poimenovanju slovenske osnovne šole v Sv. Križu pri Trstu po našem bratu tako lepo uspela.

Sestri Gizela in Lucija ter brat Ladislav

Sv. Križ, 26. maja 1969

V svetoivanskem Marijinem domu v Trstu bodo v nedeljo, 1. junija ob 17. uri nastopili

VESELI PLANŠARJI

iz Ljubljane. S tem bo v glavnem zaključen program prve sezone na našem odru. Ko vljudno vabimo na ta dveurni spored petja, glasbe in humorja, se pristožno zahvaljujemo vsem, ki so počastili našo dvorano s svojim obiskom v prvem letu našega delovanja.

Odbor Marijine družbe

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 70, osmrtnice L 100, več 8% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo